

Unitárius Jövendő

Egyháztársadalmi, hitéleti és missziói célokat szolgáló lap.

Felelős szerkesztő: KOVÁCS LAJOS brassói lelkész-esperes.

Megjelenik minden hónapban. Előfizetési ára Romániában évi 150 lej. Magyarországon évi 5 Pengő. Más országokban ennek megfelelő összeg

A Romániai Unitárius Egyház Képviselő Tanácsától.

Szám 1/942. E. K. T. T.

Turda—Torda, 1942. január 1.

UJÉVI ÜDVÖZLET

valamennyi Egyházközségünkhöz és összes Hiveinkhez.

Kedves Unitárius Testvéreink!

Vannak pillanatok, amikor a sok mondanivalótól alig tud az ember megszólalni. Mindig így vagyunk, valahányszor megállunk egy új esztendő bölcsőjénél és feltesszük a kérdést: „mit hoz a jövő?” Mennyi öröm, mennyi bánat, mennyi remény és mennyi csalódás foglalata van e kérdésben. És ez a kérdés még rendes időkben is hogy bele szokott markolni a szívekbe! Mennyivel inkább belemarkol ma, amikor csakugyan elmondhatjuk, hogy a kerek világon nincsen egy talpalatnyi hely, ahol az ember nyugodt biztonsággal lehajthatná fejét!

Kelet és nyugat, észak és dél eget rettető ágyusárcányok tüzlángja festi pirosra. Nemzetek sorsát hömpölygeti maga előtt a sok kiontott vér áradata. Tűz, vér és kinszenvedés itt-ott és mindenütt, mintha a „mennyei jelenések büntető angyalai” belefujtak volna trombitáikba!

Ilyen körülmények között álljuk ma körül az új esztendő bölcsőjét s ezeknek érzetében tör fel keblünkben a kínzó kérdés: „mit hoz a jövő?” Boldog örömet-e, vagy soha el nem múló bánatot.

Ki tudja? Ki tudhatná ezt előre? De talán nem is lenne jó előre tudni a jövőt, mert ha tudnók: az öröme nem lenne semmi édessége, a bánat pedig idő előtt összetörné a szívet. Jobb ez így, ahogy van, mert sohase tudni és mindig hinni, ezerszer csalódnai és mindig újra remélni: ez ad szint életünknek, értéket fáradozásainknak.

A szenvedések között is hinni Isten jóságában; gyűlölködő, gonosz időkben is bizni az erény, a becsület diadalában és biztosnak lenni afelől, hogy a szeretet munkája Isten országát e földre varázsolja: ez az igazi, Jézus szerinti, unitárius keresztény élet!

Testvér, ki ezt a hitet melengeted kebledben és tagja vagy Unitárius Anyaszentegyházunknak, add hát a kezéd! Bizzunk egymásban és szeressük egymást! Aztán majd jön, aminek jönnie kell. Az Isten csak jót akar s ha mi eleget teszünk iránta és embertársaink iránti kötelességeinknek: mért ne lehetnénk boldogok?!

Meg kell csak állani a hitben; legyünk csak jó unitáriusok, azaz öntudatosan hívő és lelkiismeretesen munkálkodó keresztények; ragaszkodjunk csak buzgó hittel és áldozatos buzgósággal a mi viharverte, tépettarcu kicsiny ősi egyházunkhoz, mert a többi mind elvégzi a jó Isten, kinek áldott segedelme, hogy legyen és maradjon Mindannyiunkkal a beállott új esztendőben, szívünkben kívánjuk.

Vagyunk és leszünk Mindnyájatokhoz féltő szeretettel

dr. GÁL MIKLÓS
főgondnok-világi elnök.

ÁRKOSI TAMÁS
közügyigazg.-esperes, egyházi elnök.

Az esztendő kezdetén.

Mikor az esztendő mulóban van és ujesztendő kezdődik, az egyszerű emberek közül is sokan számot vetnek magukkal, hogy mit végeztek és milyen eredménnyel a multban, s mi vár rájuk a jövőben.

Egy közösségnek, amilyen az egyház is, még inkább számba kell venni a mult eredményeit s felrajzolni a jövő legfontosabb teendőit. Reméltük is, hogy a Romániai Unitárius Egyház ideiglenes vezetősége az egyházközségekhez és hívekhez intézett ujesztendei nyilatkozatában e tekintetben valamilyen képet állít előnkbe; legalább röviden reámutat az elvégzett munkára s célokat tűz ki, melyek alkalmasok arra, hogy az egyházi ügyek iránt érdeklődők is foglalkozzanak vele.

Az első oldalon olvasható főhatósági üdvözlés ilyen irányban nem nyújt semmit. Nem azért mutatunk reá erre, mintha szándékosan hibát keresnénk csupán hangot akarunk adni a többiek lelkében élő vágyak. A vezetőség bizonyára tudja, hogy mit miért cselekszik. Mi is tudjuk, hogy egyházi vonatkozásban sem könnyű a helyzet. De arról is meg vagyunk győződve, hogy a nehézségeknek sikeres leküzdése s annak a hívek előtt való szemléltető feltárása építő és lelkesítő hatással van az egyházas gondolkozásra szorosabban fűzi az egyházhoz a híveket; viszont az érdeklődés felkeltésének az elmaradása, a híveknek az egyházi életből való kikapcsolása tágitja a kapcsolatot az egyház és a hívek között. Ismerjük a nehézségeket, melyeknek a súlyát ma az egyházi élet is hordozza. Tudjuk, hogy a vezetők nem adhatnak annyit, amennyit várnak tőlük s amennyit maguk is adni szeretnének. Éppen ezért távol áll tőlünk, hogy mindenért az ideiglenes vezetőséget hibáztassuk, sőt szívesen állunk melléjük, ha a bizalomra méltók lesznek. Amit azonban meglehet, azt halogatás nélkül meg kell tenni.

Meg kell teremteni mindenekelőtt az összhangot az egyházban; le kell rakni a közös munkálkodás alapját, amely kívülről bizalmat hoz, belül erőt jelent. Félre kell tenni a fölényeskedést, a haragot, a kritikától való irtózást, a fenyegetést, a hatalmi erő mutogatását s tettekkel, egyforma bánásmóddal, mellőzés nélküli megbecsüléssel érdemelni ki mindenki részéről a bizalmat s önzetlen tevékenykedéssel, emelkedett gondolkozással, rózsát termő türelemmel és áldozathozattal biztosítani a szükséges tekintélyt. Az E. K. Tanács dec. 11-iki gyűlése mutatja, hogy az egyetértő munkálkodásra megvan a lehetőség, bár ott is sok elmaradhatott volna. Rendre azonban el fog maradni, mert azt kívánja az egyház érdeke.

Az összhang és egymás iránt való bizalom az alapja az annyira szükséges eredményes szerveződésnek, amelyet sokan hiányolnak és sürgetnek. El kell indulni kellő határozottsággal és szellemi felkészültséggel annak az elvnek érvényesítésére,

hogy Romániában az unitárius egyház nem bomlott fel, nem szűnt meg, hanem államilag elismert és szentesített törvények alapján áll és folytatja régi életét. Az egyház központjának a székhelye megváltozott, de személyi s egyéb tekintetben csak annyiban történt változás, amennyiben a változás lehetősége más körülmények között is fennáll. Meg kell értetni mindenkivel, hogy az unitárius egyház nem új törvények alapján szervezkedik, hanem régi alkotmányához és elismert jogaihoz rendületlenül ragaszkodik, amit eddig se lett volna szabad kihatálatlanul hagyni. Ebből a célból idejét multa a tapogatózás. Talpra kell állani és komolyan munkához fogni. Nem siránkozással és jajgatással palástolni a tehetetlenséget, nem panaszt-panaszra halmozva gyengíteni a meglevő erőt, hanem önérettel, bölcseséggel és meghátrálni nem tudó erős akarattal az alkotó munka terére lépni. Minden elveszett pillanat elveszett lelki erőt és kárba ment anyagi segítséget jelent, amiért hiába akarnánk valakit felelősségre vonni. Össze kell hívni minél gyorsabban a törvényes alapon álló főtanács gyűlést. Alkalmat kell adni mindenkinek véleménye szabad nyilvánítására. Meg kell szüntetni az ideiglenességet s beindítani a törvényes életet. Ugy a vezetésben, mint a tisztviselői karban és a bizottságokban felelősséget hordozó, a jövőt munkálni tudó emberekkel kell betölteni az állásokat. Nem vagyunk olyan szegények emberekben és munkaerőben, sem egyéb tekintetben, hogy a nagyszabású, öntudatos unitárius kötelesség vállalásától és teljesítésétől vissza kellene riadnunk. Csak fel kell használnunk minden erőt és akaratot az egyházat támogató és építő munkában; nem elriasztani kicsinyes és önző gondolkozással az embereket az egyháztól, hanem az őszinte szeretet éltető melegével egymás mellé állítani és alkotó tényezőkké tenni őket. Hallgatag és félénk, minden programot nélkülöző emberek helyett a jövőért bátran és kitartóan küzdő erős jellemeket, tudásban, gyakorlati jártasságban és önzetlenségben példát szolgáló tekintélyeket kell az egyház élére állítani s ha kell kifejleszteni, kiknek az egyház jelenben és jövőben egyaránt hasznukat veheti, akik az unitárius gondolatért minden áldozatra hajlandók; a híveket olyan oszlopokká erősíteni, kikre az unitárius jövő biztosan támaszkodhatik; bennök az unitárius szellemet annyira öntudatosítani, hogy akárhol legyenek, akárhova menjenek, az unitárius hitfelfogás apostolai, példás bizonyágtevői legyenek. Ebből a célból a felekezeti iskolákat megtartani s lehetőleg szaporítani, a lelkesítő és tanító utánpótlásról gondoskodni: az egyház legsürgősebb feladatai közé tartozik.

Ezekre s az ezekkel kapcsolatban álló feladatok megoldására törekednünk kell, célul kell magunk elé tűznünk az ujesztendőben!

S ha mindent nem is valósíthatunk, de a jól kezdett uton messze haladhatunk előre.

Ebben a reményben akarjuk hasznosítani forrón szeretett unitárius egyházunk jövője érdekében gyenge erőket, önzetlen munkánkat, sirig tartó lelkesedésünket.

KOVÁCS LAJOS.

A szervezkedés szükségese.

Egy órántés történt, egy pillanat pergett le egyetlen foggal fordult tovább az idő kereke s mi azt mondjuk: el mult egy év, új köszöntőt reánk, pedig minden a régi maradt: Isten, világ, ember, nappal és éjszaka világosság és sötétség, jószág és gonoszság, igazság és hamisság, békesség és háboru. Semmi sincs új a nap alatt, azt mondja Bölcs Prédikátor, minden csak az, ami már volt és az lesz ezután is. Valami azonban mégis megújult: a kívánságok, a vágyak és remények, az akarások és követelések új formát öltöttek.

Aki azonban szembeszáll a rohanó idővel, azt az idő kereke eltapossa; ne legyünk tehát vakmerők s vegyünk búcsut mi is a tovarohanó időtől, az elmúlt évtől, mely annyi fájdalomnak, veszteségnek csalódásnak és szenvedésnek lett gyászos temető-kertje. Talán azért, mert vágyaink és reményeink nem állottak egyenes arányban tette-készségünkkel és szorgalmunkkal, talán azért, mert azok megformálásának nem a józan okosság, nem az életbölcesség volt a szülőoka, vagy talán azért, mert az alkalmas pillanatok, a kedvező fordulatokat nem voltunk elég bátrak, vagy elég gyorsak kihasználni.

Az idő elrohant visszahozhatatlanul és mi itt maradtunk kifosztottan, reményvesztetten, csalódottan. Lehet, hogy olyan alkalmakat szalasztottunk el, melyeknek többé nem adatnak életünkben; lehet, olyat hibáztunk, mit hátralevő életünkben sem tudunk már jóvátenni. Kétségbe essünk mindezekért? Ha egyszer elestünk, többé ne keljünk fel! Egy év sikeretelensége örökös téllenségre kárhoztasson?! Nem szabad ennek így lennie, hiszen a mai idők is csak olyanok, mint a régiek voltak, ami akkor volt, most is megvan: öreg idő, régi vágyak, örökös remények, csak éppen össze kell egyeztetni a jelen követelményeivel és a jövő lehetőségeivel, valamint emberi teherbirásunkkal.

Midőn tehát Istenhözadót mondunk az elmúlt éveknek és boldog újévet kívánunk egymásnak, mi is csak a régiek vagyunk! De vajjon szabad-e azoknak is maradnunk a jövőre nézve? — Vannak esetek, mikor meg kell maradnunk régieknek és vannak esetek, mikor le kell vetkeznünk az ó embert és fel kell öltöznünk az újat s meg kell változnunk a mi elménknél megújulása által.

Meg kell maradnunk a régieknek a türelem-

ben, a kitartásban, a szenvedéseknek zugolódás nélkül való elviselésében, az igazság keresésében és követésében, a szülőföldhöz és a szolgálathoz való hűségben és ragaszkodásban, a nemes, erényes és erkölcsös életben. Meg kell maradnunk reménykedőknek és vágyakozóknak, de nem csalfa képek és ábrándok, hanem egy jobb, nemesebb, békésebb és igazabb jövő után. Meg kell maradnunk a régieknek eszményeink, ideáink megőrzésében és önfeláldozó szolgálatában, melyek nem lehetnek számunkra olyanok, mint a ruha, amely megavul s aztán ujjal cseréljük fel. Vannak értékek, emberiek, egyháziak, nemzetiek, melyek minél régebbiek, annál értékesebbek, annál kedvesebbek és vannak emberi tulajdonságok, melyek minél változhatatlanabbak, annál becsültebbek és annál több dicsőséget szereznek viselőjének.

Vannak esetek, — sajnos, ez a több, — mikor le kell vetkeznünk az ó embert és el kell változnunk a mi elménknél megújulása által. Ilyen első helyen a mi vallásos életünk, szeretetünk és munkakészségünk, melyek kívánnivalót hagytak fenn a multban és éppen azért kell megváltozzanak a jövőben.

Ki mondhatná, hogy a mi vallásos életünk nem hagy fenn kívánnivalókat? Vagy elég a vallásosság-hoz, ha felvesszük ünneplő ruhánkat és nem dolgozunk, legalább is építő munkát nem? Nem különb korunk és abban a mi vallásosságunk sem a farizeusoknál, kik megszűrik a szunyogot és lenyelik a tevét, kik megmossák a pohár külsejét, de nem törődnek belsejével. Az igazi vallásosság távol áll a bigottságtól, de a hitetlenségtől is és nem olyan, mint a megizetlenült só, mely egyébre nem való, minthogy kivettessék. A közönyösség jobban öl és gyilkol, mint a nyílt vallástalanság, pedig ma éppen elég nagy közönyösséggel találkozunk, mutatják a néptelen templomok. De nem eszmény ma a stilita szentek mozdulatlansága a hitnyomozó törvényszék biráinak fanatizmusa se, viszont Pál apostol építő munkássága ma éppen nélkülözhetetlen, sőt ez az egyetlen és főkövetelmény.

Egyházszeretetünk és munkakészségünk nem állanak egyenes arányban egymással. Pedig ha így állának, akkor nem volnánk ilyen szegények. Ha igéretekből meg lehetne gazdagodni és szavakkal lehetne építeni: akkor mi volnánk a leggazdagabbak és a legjobban megszervezettek, felépítették! Noha a mult sok nemes példával szolgál, egyházegyetemünk tagjai még sem azt a munkát fejtik ki, amire a példa tanítja s amire az egyházszeretet kötelezné. A ma okoskodása az, hogy dolgozni a közért nemes, de nem érdemes! Vagy megtenné-e valaki ma azért, hogy egyháza felvirágoztatására szánt milliói jobban szaporodjanak, hogy megelégedjék egy szobás lakással, napi egy liter tejjel és két zsemlével?!

Meg kell változnunk, újá kell születnünk vallásos életünkben, egyházszeretetünkben s mindennek felett munkakészségünkben, mert különben soha fel

nem épül, meg nem erősödik, életképes nem lesz a Romániai Unitárius Egyház, melynek hajója még ma is nélkülözi a kormányost s ide-ona imbolyog a szervezetlenség utvesztőjén, noha egyházszerületünk és annak törvénye minden lehetőséget megadott és megad ma is a szervezés szükséges, gyors és elengedhetetlen keresztülvitelére, mely nélkül könnyen szirttekbe ütközve, elmerülhet az enyészet tengerén!

Ujévi kívánságaim közül első helyen szerepel az egyházszerület munkájának nemcsak látszólagos megkezdése, hanem annak gyors keresztülvitele jelenünk megerősítése, rendezése és jövőnk biztosítása érdekében. De nem is szervezésről van itt tulajdonképpen szó, mert szervezni azt kell, ami eddig nem volt megszerelve. Már pedig amint ismeretes, a romániai magyar unitárius egyháznak megvan a magas kormány által is elismert, elfogadott, megerősített egyházszerületi törvénye. Ennek a szerületi törvénynek a lényegét, a hatályát és a formáját senki és semmi meg nem változtatta, még az 1940. évi bécsi döntés sem, sem pedig országunk kormánya, vagy más hivatalos szerve.

A bécsi döntés következtében a romániai magyar unitárius egyház testéről leszakadt az egyházközségek fele és átcsatoltatott egy más állam keretébe, átcsatoltatott a püspöki székhely és annak a másik államnak területén maradt az egyház püspöke és más hivatalos szerveinek a tagjai. Románia kormánya ezt tudomásul vette s egyben ez új egyházi központot elismerte Torda székhellyel. — Mi van hátra, mi tehát a tennivaló?

Egyház-alkotmányunk, vagy szerületi törvényünk értelmében, mely a romániai magyar unitárius egyháznak a legfőbb állami hatalom által is elismert alkotmánya, kormány, vagy más hatósági engedéllyel, — tekintettel a kivételes állapotokra, — össze kell hívni a zsinatot és azon a zsinaton meg kell választani a megüresedett összes helyekre és állásokra, valamint a szerületi törvény által megjelölt bizottságokba a megfelelő egyéneket és tagokat, melyeknek megválasztása a zsinati főtanács elé tartozik. A zsinati egyházi főtanács van hivatva annak eldöntésére, hogy mely állásokat töltsék be és melyeket nem, melyeket véglegesen és melyeket ideiglenesen. Valamint a megválasztott egyházi vezetőknek és hivatalnokoknak kötelessége felelősségük tudatában átvenni hivatalukkal együtt az egyház-vezetés és továbbszerület minden munkáját.

Egyházközségeink és azok vezető szervei megvannak választva, a szükséges tisztújítások keresztülvitele nem befolyásolja a zsinat teendőit és nem akadályozza a zsinat megtartásának és határozathozatalainak. Ujra szerületendők az egyházkörök és beosztást kell találni a más esperesi körből ittmaradt egyházközségek. Véleményem szerint az egyházközségek ma három esperesi körbe osztandók be* a földrajzi elhelyezkedésnek és a könnyen megköze-

líthetőségnek szem előtt tartásával oly módon, hogy 16—18 anyaegyházközség essék egy esperesi kerületbe. Ezt a munkát kell az egyházi főtanácsnak, vagy az egyházi képviselő tanácsnak legelőbb keresztül vinni, de még ez sem befolyásolhatja a zsinati főtanács megtartását, mert a szerület jogokat megsemmisíteni nem lehet s így a szavazatok számaránya nagyfokú változást nem szenved. Mihelyt az egyházkörök beosztása és tisztújítása megtörténik, egyházi berendezkedésünk teljessé válik, a további munka szerületi törvényünk rendelkezései és az egyházi főhatóság irányítása mellett foly tovább, illetve kezdetét veszi, mert csak egy főtanácsilag megválasztott és megerősített, felelősségteljes egyházi vezetőség és tisztikar lesz abban a helyzetben, hogy egyházi életünk oly sok és súlyos kérdésének megoldásához hozzáfoghasson.

Mindezek érdekében természetesen dolgozni kell, még pedig sokat, nagyon sokat, de a cél: egyházunk jelenének és jövőjének biztosítása, megéri azt! Munka és szerületkezés nélkül széthullunk, megsemmisülünk, de egyesült erővel és közös akarattal még a lehetetlen is lehetővé válik. Ehhez azonban megkivántatjuk, hogy mindenki megálljon a maga helyén, akár egyházi, akár világi tisztviselő, vagy egyháztag legyen is, de különösen szól ez az intelem az összes lelkészekhez és tanítókhöz, mert ha ezek állomáshelyüket elhagyják, egyházunk ellenségeivé, áruóivá lesznek, mert esküjüket tagadják meg. A szolgálat nemcsak addig kötelező, míg előnyöket biztosít, hanem akkor is, sőt éppen akkor kötelező, míg előnyöket biztosít, hanem akkor is, sőt éppen akkor kötelező és egyben érdemet szerző, mikor az terhes és áldozatokat is követel és önmegtagadással jár. Szól ez világi előljáróinkra és minden hittestvéreinkre is, mert bennünk és általunk él és áll az egyház s a mi megfutamodásunk egyházunk és felbeczülhetetlen értékeink vesztését is maga után vonja, ezért pedig felelősséggel tartozunk nemcsak a jelennek, hanem még a jövővel szemben is.

Ennek a munkának előmozdítására szolgál az egyházi sajtó, mely az egymástól távol élő hittestvéreinknek hírülviszi az egyházi élet történéseit, híreit, feladatait rendeleteit. Éppen ezért lényeges, hogy az egyházi élet és hivatalos felfogás ne álljanak ellentétben az egyházi sajtó célkitűzéseivel, illetve az egyházi sajtó egyházunk belső lényegének és hivatalos felfogásának legyen a szóvivője. Ezen a téren szomorú tapasztalatokkal rendelkezünk. Egy időben olyan terv jelent meg az U. J.-ben, hogy felső helyen gratuláltak hozzá, de hozzátették, hogy a tervből nem lesz semmi, mert az U. J.-ben jelent meg. Az ilyen hang és az ilyen modor ellene mond a „hagyományos unitárius összetartásnak“ és nem épít, hanem rombol. Éppen azért, ezen a téren is szükséges az újjászületés, mert az eddigi jelek és történések nem voltak biztatók, kívánatosak és építőek. Meg kell találni az utat ahhoz, hogy külső és belső éle-

* Mi négyet javaslunk. Szerk.

tünk összhangba hozassék. A jogos kritika szükséges és építő, de ne legyen az leszólás, becsmélés, épen úgy, mint egy hivatalos lap hangja nem lehet basáskodó és ellentmondást nem tűrő. Ha van, aki dolgozzék és van, aki áldozatot hozni nem sajnál, hadd dolgozzanak és irjanak, mert a jeles írók építők, a gorombák magukban hordják shrsukat és büntetésüket!

Egyházi életünkben, egyházi ügyeinknek már eddig is sok szolgálatot tett az Unitárius Jövendő, bár a hazai hírforrások sokszor el voltak zárva előtte, pedig neve és célja mutatja értékét. Címében is benne van az unitárius fogalom és élet, munka és célkitűzés: Dávid Ferencz egyháza jelenének kiépítése és jövőjének biztosítása. Jézus is Názáretből jött és elég jót hozott magával, nem ő volt a hibás, ha tanait félremagyarázták. Ha az U. J. egyháztársadalmi és egyházpolitikai kérdésekkel foglalkozik, akkor még elérne egy unitárius Szószék is a szószéki, vallásbölcseleti, egyháztörténelmi és hitoktatási dolgozatok közzétételére és ilyen kérdések megvitatására, hogy egyházi irodalmunk ne stagnáljon és vissza ne essék.

A kívánni és várni való az újévtől nagyon sok. Hogy a kívánságokból valami meg is valósuljon, ahhoz mindnyájunk vállvetett munkájára van szükség. És arra, amit a szóban és írásban annyit emlegettünk, de megvalósítása érdekében áldozatokat hozni nem vagyunk hajlandók: igazi, valódi, őszinte hagyományos unitárius összetartásra!

Ilyen érzelmeket és gondolatokkal léptem át az újév küszöbén és ilyen reményekkel és vágyakkal telten kívánok összes lelkésztársaimnak, egyházunk minden vezetőjének, összes hittestvéreinknek és unitárius egyházunknak Boldog Új Esztendőt!

Jara.

NAGY DÉNES
lelkész.

Biztosítások életeteket
és vagyonotokat a

Franca Romana

Ált. Bizt. R. T.-nál

Ügynökségek az ország
minden fontosabb városában.

Felvilágosítások a biztosítás minden ágában:

Brassó, Tehénpiac 1.

A Brassói Magyar Népközösség közleménye:

A brassói Népközösség elnöksége a határidős teendőkre nézve tájékoztatót adott ki, melyből az alábbiakat abban a hitben közöljük, hogy többeknek szolgálatot teszünk vele:

1. A légügyi parancsnokság közleménye szerint az ünnepek elmúltával ismételen érvénybe lépett a teljes elsötétítés. Az üzletek, lakások és házak külső világítása is, tehát teljesen elsötétítendő, tekintet nélkül a csökkentett utcai világításra.

2. 1942 január 1-iki kezdettel kell leróni a repülőbélyegilletéket a folyó évre minden cégtábla, reklám, figyelmeztető tábla, felirat, stb. általában tehát minden után, ami műhelyben, irodában, üzletben ki van függesztve. Az illetéket kimutatáson (borderou) kell bélyegben leróni. A kimutatásban fel kell tüntetni a sorszámot kívül a tábla vagy felirat szövegét, nagyságát négyzetdeciméterekben, valamint a kifüggesztés keltét. A bélyegen át kell írni a megsemmisítés keltét: 1 Ianuarie 1942 s át kell ütni rajta a cégbélyegzőt, vagy át kell írni az aláírással a bélyegget. Az illeték 20 négyzetdeciméterig 10 bani, 40 négyzetdeciméterig 20 bani, 1 négyzetméterig 1 lej. Az illeték lerovására fel lehet használni a régi kimutatást, megtoldván azt egy tiszta lappal, vagy a hátsó oldalán tüntetvén fel az 1942. évet.

3. A bélyegtörvény rendelkezéseinek megfelelően a számlák sorszámozását kötelezően minden év január 2-án 1 számmal újra kell küzdeni. Ennek elmulasztását a törvény éppen olyan szigorúan bünteti, mint a számlák kibocsátásának elmulasztását. Itt jegyezzük meg, hogy míg a magán felek számára csak 5000 leien felüli eladásnál kötelező a számla kiadása, addig a kereskedők és iparosok között már 3000 leien felüli eladásnál kötelező a számla kibocsátása. Ennek elmulasztása esetén a törvény úgy az eladót, mint a vevőt súlyosan megbünteti.

4. A katona-könyvecskék láttamozása végett minden 55 évet be nem töltött tartalékosnak (1914-es évjáratától 1939-es évjáratig bezárólag) jelentkeznie kell a hadkiegészítő parancsnokságnál (Cercul de Recrutare) az évjárata számára megjelölt napon. Amennyiben igazolt ok miatt a hirdetményben megjelölt napon nem jelentkezhetik valaki február 12-15-ig, utólagosan is láttamoztathatja könyvecskéjét.

5. Január 31-ig kell hivatalos úrlapon három példányban a helybeli iparfelügyelőséghez bejelenteni az 1941 dec. 31-én alkalmazásban volt személyzetet. A bejelentési kötelezettség minden vállalatra és iparosra vonatkozik. Kivételt csak az képez, akinek ötnél kevesebb alkalmazottja van s úgy ezek mint a tulajdonos kivétel nélkül román állampolgárok.

6. Január 31-ig kell beadni az egyenesadó törvény értelmében a jövedelmi adóvallomásokat. Ki-

vételt képeznek azok, akiknek adóját osztályozás után három évre állapították meg: ezek nem adnak be adóvallomást. Miután a pénzügyminiszter szokásos évi közleménye ebben a kérdésben nem jelent meg, nem lehet tudni, hogy esetleg a törvénnyel ellentétben a pénzügyminisztérium nem rendelkezik-e másképpen. Így határidőben, de mindenesetre a vallomás beadása előtt mindenki helyesen teszi, ha az ügyben a pénzügyi hatóságoknál érdeklődik.

7. Január 31-ig kell láttamoztatni a bejelentő hivatalban a személyazonossági igazolványokat (Bulletinul Biroului de Populație); befizetni az alkalmazottak fizetése után december hóra járó adót; illetékeztetni a január 1-iki kezdettel megkötött bérleti szerződéseket.

8. Január 31-ig a 250 lejes Károly ezüstérmek forgalma meg van hosszabbítva.

Fentiek közül saját érdekében és a büntetés vagy bíróság elkerülése végett határidőben intézze el mindenki mindazt, ami érdekli. Irodánk készséggel áll rendelkezésre mind a fenti, mind minden egyéb oly kérdésben, amelyben jogi, vagy bármilyen tekintetben felvilágosításra van szükség és segédkezet nyújt a szükséges iratok kiállításánál vagy kitöltésénél is.

Kérünk mindenkit, tartsa kötelességének, hogy fentieket közölje ismerőseivel, barátaival, kartársaival, szakmai társaival. Ezzel nemcsak a mai időkben fokozottabban érvényesülő testvéri parancsnak tesz eleget, hanem magát és másokat anyagi kártól és kellemetlenségtől mentesíti.

* * *

Továbbá közli a Népközösség, hogy munkát keres 1 mozigépész, 2 sofför, 1 villanyszerelő, 2 házmester, 1 pincér, 2 gyárimunkás, 1 kötélgyártó, 1 üzleti szolga; Brassóban munkát kaphat 1 faesztér-gályos tanuló, 1 főznitudo mindenés, 1 bejárónő, 1 szakácsnő, több gyári munkás. Érdeklődni lehet a népközösség irodájában Brassó, Weiss Mihály-utca 35 szám II.-ik emelet, délelőtt 9-1 és délután 4-7 óráig. Telefon 17-97. A szerkesztő a közvetítést szívesen vállalja.

Általános Hitelbank R. T.
Brasov

fiókok:

TIMIȘOARA
ORADEA

Karácsonyfa-ünnepély.

Az utóbbi években a legtöbb egyházközségben szakásba jött, hogy az iskolás növendékek részére a templomban vagy iskolában karácsonyfát állítanak, ünnepélyt rendeznek s a szegényeknek ajándékokkal kedveskednek, hogy nekik is részük legyen a karácsonyi örömben. Ilyen ünnepélyről a következő egyházközségekből érkeztek jelentések.

Dicsőszentmártonban dec. hó 21-én az elemi iskola tanulói részére a templomban rendeztek karácsonyfaünnepélyt a délutáni istentisztelettel kapcsolatban. Az ünnepélyen megnyitót és alkalmi beszédet Lukács Sándor lelkész tartott. A növendékek Török János ig. tanító-énekvezér vezetése mellett több karácsonyi éneket énekeltek két szólamra. Huszonkét iskolás növendék három részletben szavalt, Kriza Ilona 7. oszt. tanuló felolvasott, mely után az ajándékok és értesítő kiosztása következett. A kedves és megható ünnepély a lelkész zárószavai után a gyülekezet énekével ért véget.

Segesvárt a Nőszövetség dec. 21-én délután 4 órakor szépen sikerült karácsonyfaünnepélyt rendezett. Huszonegy iskolás növendék és egy 4 tagból álló apanélküli család ruhasegélyben részesült mintegy 25 000 lej értékben. Az ünnepély megrendezésében s az ajándéktárgyak és pénzösszeg összehozásában Nagy Béláné és Örtel Jánosné fáradhatatlan, önzetlen munkásságot fejtettek ki. Az ünnepélyen a gyermekek énekeltek és alkalmi verseket szavaltak, melyet Nagy Béla lelkész imával nyitott meg és beszéddel zárt be.

Brassóban a Nőszövetség szintén dec. 21-én, d. u. 3 órai kezdettel rendezte meg a templomban az évek óta tartani szokott karácsonyfa-ünnepélyt. Az ünnepély Bajkó László énekvezér vezetése mellett karácsonyi énekkel kezdődött, mely után Kovács Lajos lelkész imát mondott, majd a meggyújtott karácsonyfa mellett a Nőszövetség tagjaitól körülvéve a karácsony jelentőségét s az angyaljárást magyarázta meg. Hat növendék alkalmi verseket szavalt, mely után a Nőszövetség tagjai Kovács Lajosné elnök vezetésével kiosztottak 90 szeretetcsomagot, melyben fonottkalács, cukorka, dió, alma, stb. volt. Azonkívül cipő, ruha, szvetter, kesztyű, harisnya, sál, sapka s más ruhaféle segélyben részesült 21 növendék és 4 felnőtt, ételfélét kapott 14 család és 15 szegény család egyenként 200 kg. fasegélyben részesült. A kiosztott adományok értéke mintegy 30.000 lej. A szeretetcsomagok tartalmát nagyrészt a Nőszövetség tagjai adták össze, a mintegy 25.000 lej készpénz összegyűjtésében pedig Kovács Lajosné, Elek Lajosné, Szabó Andrásné, Seiffert Jánosné, Wagner Péterné, Dobra Dénesné, Ferencz Istvánné, Pál Jolán, Szabó Jenőné és Kovács Lajos lelkész buzgólkodtak, melyből karácsonyra 8-an 100-400 lej pénzsegélyben is részesültek. Karácsonyra 10 kg. liszt és óesztendőre 10 kg. hus ajándékozás is történt. A hi-

vek közül sokan kérés nélkül hozták el kellemes meglepetésül szives adományukat. Az ünnepély a gyülekezet énekével ért véget.

Igen örvendettünk volna, ha a bizonyára sokkal több helyen megtartott karácsonyfaünnepély mindenikéről beszámolhattunk volna, mert sz jóleső örömmel tölti el a hiveket s növeli a buzgóságot. Reméljük, hogy jövőben hiánytalanul számot adhatunk.

Jeles mondások.

Olvasás közben kijegyezte NAGY BÉLA unitárius lelkész
AZ UNITÁRIUS VALLÁSRÓL.

Dávid Ferenc 1566. március 15-én iratta alá hitfeleivel a megalakítandó Unitárius Egyház első-hitcikkelyeit. Ez a nap a magyar Unitárius hitvallás (confessio fidei) születésének napja.

Az unitarizmus lényegében véve fejlődő mozgalom, az észszerűségnek és a szabadságnak a vallásban való minél tökéletesebb megvalósítása felé
(Wilbur Morse Carl.)

Az Unitarizmus oly nagy szolgálatot tett a múltban az emberiségnek a vallás egyesítésére nézve az által, hogy az egyetemes igazságot kiemelte az észszerűtlen s kölcsönösen ellentétes babonák hálójából, melyben az fogva volt, hogy szinte természetesen jön azt kívánnunk, vajha jövőben ugyanazon szolgálatot látnók megtenni az Unitarizmus részéről az érzés birodalmát illetőleg, amit eddig az értelem légkörében megtett. (Tchertkopf Wladimir, orosz)

A XVIII-ik század második felétől kezdve a genfi papok nagy többsége unitárius volt. (Chantre.)

Az unitárius álláspontot a szabadság teremtette meg, vagyis, midőn a lélek abba a helyzetbe juthat, hogy minden külső befolyás és erőszak nélkül, egyedül a maga egyenes ulján keresse az Istent: az unitárius felfogáshoz jut. (Benczédi Pál.)

Én vagyok és leszek, aki eddig voltam: szívvel unitárius, szeretem s szolgálom ügyeit, igazságot, föl-fölujtom jeleseit, megírom nagyit, a résre állok s ha kell a megnyílt földbe értem; ha szükség, kezemet a tüzre teszem ért, mert az egy Isten eszme legdicsőbb előttem, ink ezért szenvedtek, mert az emberiség cianak legfőbb tökélyi foka ez. (Jakab Elek.)

Az unitáriusok az egyéni meggyőződés szabadságát a keresztény vallás fonséges szellemétől elválatatlannak tartják, azért azt semminek fel nem áldozzák.
(E. Tagart)

Az unitárius vallás hasonló a tavaszi naphoz, mely egyszerre fényt és meleget áraszt magából.
(Kriza János.)

Az Unitarizmus történelmi eredete egyidejű az emberi léleknek az Isten egységéről való felfogásával.
(Lőfi Ödön.)

Minket, — unitáriusokat — az evangéliumi világoosság és a hitszabadság áldásaitól semmi világi tekintély, vagy külső kényszer meg nem foszthat s ezért akárhányszor a protestáns ortodoxia ellen is tiltakozunk. Előttünk legdrágább kincs a Krisztus szelleme, melynek fényénél keressük azokat az igazságokat, melyek lelkünket megnyugtadják s üdvösségre vezérlik.
(Vári Albert.)

Az unitarizmus nem valamely megcsontosodott rendszer, melyen az emberiség túl haladott s amely teher az emberen; hanem az ész és szív vallása, mely az emberiséggel együtt fejlődik. (Vári Albert.)

Az unitáriusok Jézusban egy felsőbb vallásos szellem képviselőjét látják, ki érzelmei által legtökéletesebben közeledett az Istenhez. (Sámi László.)

Ha tehát a mi drága unitárius hitünkben és vallásunkban van valami olyan, ami hathat az értelemre s megszenteli a szívet; ha fellette áll ama hitnézetnek, amelyek megalázzák az Isten jellemét s eltorzítják a Krisztus valódi képét; ha olyan vallás a miénk, amelynek állandóságát úgy erkölcsi természetünk törvényei, valamint a tudományos felfedezések biztosították és amelyben a józan ész, kegyesség, hit és ismeret újra vissza foglalták illő helyeiket és az isteni magasztalt: ne késsünk és ne vonakodjunk az illő elismerést és hálát leróni azok iránt, akik sok méltatlan szenvedés és meg nem érdemelt gunyolódás árán szereztek meg számunkra és adták kezünkbe a pohár élővizet, hogy az igazság után szomjuhozó lelkünket megnyhítsuk.
(Kovács János.)

A tiszta forrás birtokunkban van, de még most is ott ólalkodik a betlehemi képletes kut körül ama sötét és félelmes árny, amely oly sokáig megakadályozta a gyenge, jóllehet aggódó lelkek közeledését: a babona, a képzeletre ható ijesztgetéseivel, a bigottság fenyegető arcával, a tévely páncélba öltözve s kezében az álbölcsesség kalapácsát tartva, az előítélet szigorú tekintetével, az önérdék sóvár és kielégíthetetlen pillantásaival, a divat fecsegő beszédével és végre a kincsekkel tele marok, mely mindenféle inget — nekünk kötelességünk szembeszállni az ellenséggel s az igazság kardjával megértetni velők, hogy ők vakon harcolnak egy rossz ügy mellett. (Kovács János.)

Vásároljon az

ELEKES

könyv és
papirüzletben.

Közlemény.

A románosítási, telepítési és leltározási államtitkárság közli, hogy a hivatalos lap 1941 május 3-i 102. számában megjelent 1219. számú rendelet törvény tizenhetedik szakasza alapján az államtitkárság kebelében kisebbségi igazgatóság létesült.

A fenti rendelet törvény tizenhetedik szakaszának megfelelően „minden közbenjárás és kérelem, amely a kisebbségek életére és ténykedésére vonatkozó kérdéseket érinti, ehhez az igazgatósághoz nyújtandó be.”

A kisebbségi igazgatóság működését jelenleg a románosítási, telepítési és leltározási államtitkárság keretében kezdte meg (București, Strada Mantuleasa 22, etaj II, apart. 14).

Kisebbségi személyek és népcsoportok minden, az állami hatóságokhoz intézendő kérelmeiket a kisebbségi igazgatósághoz juttassák el.

Az E. K. Tanács gyűlése.

Az E. K. Tanács dec. hó 11-én tartott gyűléséről mult számunkban már megemlékeztünk, de helyszűke miatt csak röviden. Kiegészítésképpen közöljük a következőket: A gyűlésen jelen voltak: Dr. Gál Miklós főgondnok, Árkosi Tamás közügyigazgató-esperes, egyházi elnök, Lőrinczy Dénes előadó, Dr. Bardócz Béla pénztáros-jegyző, Pataki András jószágfelügyelőségi elnök, Adorján Géza a Bors hagyaték szindikézője, T. Szathmáry Gyula küküllői és Dr. Tamás István aranyoskői f. ü. gondnokok, Erdős Mihály n. ü. b. elnök, Mátyus Gergely, Barabás Miklós, Kovács Lajos esperesek, Fekete Lajos esperes h., Máthé Sándor ujszékelyi lelkész, mint behívott főtanácsi tag, azonkívül mint érdeklődő résztvett a gyűlésen Nagy Dénes járai lelkész és Székely Sándor központi tisztviselő. A főtanácsi tagok közül még be volt hívva Dr. Kerekes István gyárigazgató, aki üzem lévén, a gyártól nem mozdulhatott és elmaradását kimentette. A gyűlést Dr. Gál Miklós főgondnok vezette.

A már jelzettekén kívül a gyűlés a következő határozatokat hozta: A középiskolába járó tankötelesek tanuláshelyén veendő statisztikába; az ideiglenesség helyett az egyházi törvényes életfolytatása beindítandó; a központi tisztviselők, felekezeti iskolák stb. részére a törvényes államsegély folyósítására a lépések sürgősen megteendőek; az egyházi szervezkedés ügyében a lelkészekről vélemény kérendő be; a nyugdíjilletéket az egyházközösségek 1941-re a régi alapon, illetve összegben fizetik, 1942-től új megállapítás alapján; felmerült a kíváncsóság, hogy legalább negyedévenként E. K. Tanácsi gyűlés tartassék s az elnöki értekezlet fontosabb intézkedéseiről az E. K. Tanács tagjai időnként köriratban értesítést kapjanak.

Gyászhirek.

Dr. Balogh István nyug. szolgabíró, volt tart. főhadnagy, frontarcos, hosszas szenvedés után nov. 12-én 54 éves korában Torockón elhunyt. Halálát gyászolja és emlékét szeretettel őrizi a Balogh, Botár, Inczeffy, Kriza és Fakesch család. Szerettei e megható szavakkal búcsúznak tőle: „Nemes gondolkodásu, arany szívű, jó ember voltál. Fájdalmaidat is mosollyal titkoltad, a kevés jót is sok hálával viszonoztad.”

Balázs Andrásné szül. Balogh Ilona, a székelyudvarhelyi lelkész. tb. esperes neje szép életének 61-ik, boldog házasságának 38-ik évében nehéz szenvedés után dec. 18-án földi pályafutását befejezte. „Egy nemesen munkálkodó, melegen szerető, igaz keresztény lelkületű nő távozott az élők sorából. Teljesítette az ígét: „munkálkodjatok, amíg nappal van...” Kincse volt az igaz szeretet, mely nem fogy el soha.”

Együttérzünk a veztesekkel s vigasztalást kívánunk a jó Istentől.

A Közgazdasági Bank R. T.

(volt Brassói Népbank)

értesíti igen tisztelt ügyfeleit, hogy a kölcsönök folyósítását újra megkezdte.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Braşov, Str. Dr. Babeş 1 sz.

hova a lappal kapcsolatban minden megkeresés, közlemény és pénzösszeg küldendő.

Kérjük munkatársainkat, hogy a lapba szánt közleményeket vagy egyéb közleményt a hónap 5-éig a szerkesztőségbe juttatni.

Mélt.
 rész Dr. Szathmáry Gyula
 középiskolai tan. elnök úrnak
 Budapest
 VIII. Művészi út 66/b.
 Ungaria